

STM:n lausuntopyyntö luonnokseen hallituksen esitykseksi laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta**Työllisyyspalvelujohtaja Pirjo Oksanen
Työllisyyspalvelu**

Selostus ja perustelu

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi työttömyysturvalain muuttamiseksi. Luonnos on osin kesken-eräinen ja täydentyy lausuntovaiheen jälkeen.

Luonnos liittyy hallituksen maakuntaudistusta koskevien esitysten kokonaisuuteen, ja sen tavoitteena on ratkaista maakuntaudistuksesta seuraavat muutostarpeet pitkään työmarkkinatukea saaneen kotikunnalle nyt kuuluvan työmarkkinatuen rahoitusvastuun osalta.

Lausunto pyydetään toimittamaan 1.9.2017 mennessä osoitteella kirjaa-mo(at)stm.fi ja lisäksi osoitteella marjaana.maisonlahti(at)stm.fi. Lausuntopyynnössä pyydetään ilmoittamaan tunnistena hankenumero STM063:00/2017. Lausunnot ovat julkisia.

Lausunnolla olevassa luonnosesityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia niin, että nykyisin työmarkkinatuen saajan kotikunnalle kohdistuva työmarkkinatuen rahoitusvastuu jatkossa jaettaisiin maakunnan ja henkilön kotikunnan kesken puoliksi. Rahoitusvastuun jakamisessa huomioitaisiin näin kunnilta maakunnille siirtyvät tehtävät sekä erityisesti kannustettaisiin maakuntia tehokkaaseen työllisyyden edistämiseen. Samalla kuitenkin edelleen huomioitaisiin myös kuntien tehtävä työllisyyden edistämisessä. Valtion rahoitusosuus säilyisi ennallaan. Esitysluonnoksessa myös todetaan, että jako vastaisi kunnan tosiasiallisia mahdollisuuksia vaikuttaa sen alueella asuvien työmarkkinatuen saajien työllisyyteen sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu olisi siirtynyt kunnilta maakunnille.

Kuopion kaupunki pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että kuntien maksuosuutta työmarkkinatuesta vähennetään ja siirretään maakunnille. Rahoitusvastuun muodostuminen tulee olla kiinteässä yhteydessä työllisyysasioiden järjestämisvastuun kanssa. On tärkeää, että työkalut ja vastuu ovat samoissa käsissä. Mikäli järjestämisvastuu työllisyysasioissa siirtyy kokonaan maakunnille, työmarkkinatuen kuntaosuus tulee poistaa.

Mikäli maakunnille ja kunnille jää todellinen mahdollisuus jakaa vastuuta työllisyysasioiden hoidossa ja ne kantavat yhdessä vastuu alueen elinvoimaisuuden ja työllisyyden edistämisestä, on myös rahoitusvastuun jakaminen perusteltua. Maakunnilla ja kunnilla tulee kuitenkin olla yhtäläiset mahdollisuudet vaikuttaa rahoitusvastuun muodostumiseen ja ko. työttömien aktivoimiseen. Esityksen mukaan näin ei kuitenkaan tulevaisuudessa ole, vaan kuntien maksuosuudet ovat pitkälti riippuvaisia maakunnan kasvupalvelujen tai yksityisten kasvupalvelujen tuottajien toimista ja sitä kautta tehtävästä aktiivintyöstä.

21.08.2017

Kuntouttava työtoiminta on ollut käytännössä kuntien merkittävin työkalu, jonka avulla on voitu aktivoida vaikeimmin työllistyviä henkilöitä kohti työmarkkinoita. Maakuntaudistuksessa kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalveluihin kuuluvana siirtymässä kokonaan maakunnan vastuulle. Tämä vastuunsiirto on perusteltu sote- ja maakuntaudistuksen kokonaisuus huomioon otettuna. Kunnilla tulee kuitenkin myös jatkossa olla järjestämisvastuullaan jokin palvelu (esimerkiksi nyt Kuopion alueella kokeiltavana oleva työelämäkokeilu), jonka avulla se pystyy aktivoimaan pitkään työttömänä olleita ja nuoria kohti työelämäpolkuja. Esitysluonnoksessa mainitut työllistymistä edistävät palvelut tai tulevat kasvupalvelut sen enempää kuin palkkatuettu työkään eivät tarjoa kunnille riittäviä mahdollisuuksia vaikuttaa työmarkkinatuen saajien aktivointiin ja sitä kautta omiin kustannuksiinsa. Näin siksi, että maakunta päättää em. palvelujen tai tukien myöntämisestä asiakkaille omien säädösten ja määrärahojensa puitteissa, eikä kunnilla ole todellista vaikuttamismahdollisuutta niihin.

Myös rahoitusvastuun määräytymistä valtion sekä kuntien ja maakunnan kesken tulee maakuntaudistuksessa tarkastella uudelleen erityisesti osa-aikatyössä tai omaehtoisessa opiskelussa olevien työmarkkinatuensaajien osalta. Kuopion kaupunki pitää tärkeänä, että työttömyysturvalakia muutetaan siten, että valtio rahoittaa kokonaan osa-aikatyössä olevien ja siksi soveltuvaa työmarkkinatukea saavien henkilöiden työmarkkinatuen.

Työmarkkinoilla työvoiman tarjonnan ja kysynnän kohtaanto-ongelmat ovat merkittäviä ja ne vain lisääntyvät talouskasvun aikana. Kaiken maakuntaudistukseen ja kasvupalveluihin liittyvän lainsäädännön tulee tukea erilaisten koulutusratkaisujen hakemista passiivisen työttömyyden sijaan. Kuopion kaupunki katsoo, että omaehtoinen opiskelu tulee aina lukea työttömälle työnhakijalle työttömyysturvalain mukaiseksi työllistymistä edistäväksi palveluksi, jonka ajalta valtio rahoittaa työttömän työttömyysturvan sekä maksaa kulukorvauksen.

Rahoitusvastuun poistaminen kunnilta omaehtoisen opiskelun ajalta on perusteltua myös siksi, että kunnat eivät voi mitenkään vaikuttaa ko. opiskeluvoimavarojen myöntämiseen tai kestoon koska vastuu asiassa on kokonaan maakunnalla. Kunnille lankeaa tässä kohtaa vain maksajan rooli. Työmarkkinatukien maksuosuuksien poistuminen omaehtoisen opiskelun ajalta antaisi myös kunnille taloudellista liikkumavaraa ja sitä kautta paremmat mahdollisuudet osallistua räätälöityjen koulutusratkaisujen luomiseen työttömille työnhakijoille yhdessä koulutusorganisaatioiden kanssa.

Liitteet

5 6071/2017 hallituksen esitys laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Valmistelija
Pirjo Oksanen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 1711

Päätösehdotus

Vs. kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus päättää antaa asiassa edellä olevan lausunnon.

Päätös

Keskusteltuaan kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vs. kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

